

METODIKA

K UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

A KE KONÁNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY

VE ŠKOLNÍM ROCE 2020/2021

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Praha, 15. 2. 2021

ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA PRO UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH ZÁVĚREČNOU ZKOUŠKOU VE ŠKOLNÍM ROCE 2020/2021

Průběh a konání závěrečné zkoušky ve školním roce 2020/2021 se řídí dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle vyhlášky č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška č. 47/2005 Sb.).

Zvláštní pravidla pro konání závěrečných zkoušek v roce 2021 jsou stanovena Opatřením obecné povahy (dále také OOP) ze dne 29. ledna 2021, č.j. MSMT-3258/2021-1 a dodatkem č.j. MSMT-3258/2021-2 ze dne 15. února 2021 vydaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) jako příslušným správním orgánem podle ustanovení § 184a odst. 4 písm. a) a b) a odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ustanovením § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). OOP jsou dostupná zde: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/uredni-deska>

Kdo bude konat závěrečné zkoušky

V červnu až srpnu 2021

1. Žáci závěrečných ročníků ve školním roce 2020/2021, kteří prospěli ze všech povinných předmětů v 1. pololetí školního roku 2020/2021 nejpozději do 31. května 2021.
Žáci oborů vzdělání skupiny 82 Umění, užitě umění, kteří prospěli ze všech povinných předmětů v 1. pololetí školního roku 2020/2021 do 19. května 2021.
2. Uchazeči, kteří písemně oznámí řediteli školy nejméně jeden měsíc před termínem zkoušky, že chtějí v tomto termínu konat opravnou nebo náhradní.

Nejdříve v září 2021

1. Žáci závěrečných ročníků ve školním roce 2020/2021, kteří prospěli ze všech povinných předmětů v 1. pololetí školního roku 2020/2021 po 31. květnu 2021.
Žáci závěrečných ročníků oborů vzdělání skupiny 82 Umění, užitě umění ve školním roce 2020/2021, kteří prospěli ze všech povinných předmětů v 1. pololetí školního roku 2020/2021 po 19. květnu 2021.
2. Uchazeči, kteří písemně oznámí řediteli školy nejméně jeden měsíc před termínem zkoušky, že chtějí v tomto termínu konat opravnou nebo náhradní zkoušku.
3. Žáci třetího ročníku oboru vzdělání s maturitní zkouškou, kteří jsou zařazeni do pokusného ověřování modelu vzdělávání L+H.

Hodnocení za 1. pololetí

Pokud žák posledního ročníku ve školním roce 2020/2021 **prospěl v 1. pololetí** ze všech povinných předmětů, splnil kritéria pro připuštění ke konání závěrečné zkoušky v jarním období 2021.

Pokud žák **neprospěl nebo nebyl hodnocen** v nějakém povinném předmětu v 1. pololetí, může zažádat o konání opravné zkoušky nebo náhradní zkoušky. Opravné a dle znění OOP také náhradní zkoušky se pak konají formou komisionální zkoušky. Náhradní komisionální zkouška nahrazuje institut „náhradního termínu hodnocení“.

Náhradní zkoušku nebo opravnou zkoušku může žák konat ze všech předmětů vyučovaných v 1. pololetí – počet předmětů není omezen. Maximální počet náhradních zkoušek v konaných v jeden den není limitován, ale doporučujeme jejich konání pro žáky rozumně rozložit. Počet opravných zkoušek konaných v jeden den stanovuje § 6 odst. 2 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů. (Komisionální zkoušku opravnou může žák konat v jednom dni nejvýše jednu.)

Konání komisionální zkoušky (ať už opravné nebo náhradní) je nově od 15. února 2021 umožněno prezenční formou. Současně zůstává v platnosti možnost konání komisionálního přezkoušení on-line. Doporučujeme předem stanovit podmínky, aby byla zajištěna objektivita zkoušky (webová kamera, mikrofon, určený čas a prostředí).

Pokud žák vykoná opravné nebo náhradní zkoušky a **prospěje ze všech povinných předmětů v 1. pololetí do 31. května 2021, u oborů vzdělání skupiny 82 Umění, užitě umění do 19. května 2021**, pak může konat závěrečnou zkoušku v **jarním období 2021**.

Pokud žák požádá o vykonání opravných nebo náhradních zkoušek v termínu do 31. května 2021, u oborů vzdělání skupiny 82 Umění, užitě umění do 19. května 2021, ředitel školy takové žádosti musí vyhovět. Pokud žák vykoná opravnou nebo náhradní zkoušku do 31. května 2021, u oborů vzdělání skupiny 82 Umění, užitě umění do 19. května 2021 neúspěšně, nemůže již žádat znovu o vykonání opravných nebo náhradních zkoušek do 30. června 2021.

Pokud žák úspěšně **vykoná opravné nebo náhradní zkoušky až do 30. června 2021**, může konat závěrečnou zkoušku nejdříve v září 2021.

Pokud žák **nevykoná opravné nebo náhradní zkoušky** za 1. pololetí, nebo je nevykoná úspěšně, **nemůže být** připuštěn ke konání závěrečné zkoušky.

Pokud žák není za 1. pololetí z některého předmětu hodnocen a nedostaví se k vykonání náhradní zkoušky, je za 1. pololetí z tohoto předmětu nehodnocen a celkové hodnocení za 1. pololetí je dle § 3 odst. 6 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů, nehodnocen. Takový žák neprospěl v 1. pololetí ze všech povinných předmětů a nemůže konat závěrečnou zkoušku.

V případě, že žák bude mít pochybnosti o správnosti hodnocení, může stejně jako za běžné situace v souladu s § 69 odst. 9 školského zákona požádat o přezkoumání výsledků hodnocení. Uvedené se vztahuje jak k výsledku hodnocení po konání náhradní zkoušky, tak i opravné zkoušky. Na tomto postupu se tedy v souvislosti s vydáním OOP nic nemění.

V případě předmětů vyučovaných podle školního vzdělávacího programu pouze v 1. pololetí je lhůta pro nejzazší termín konání opravné zkoušky (stanovená v OOP na 30. června 2021 prolomena ustanovením § 69 odst. 7 školského zákona, a klasifikace může probíhat až do 31. srpna 2021. O termínu však rozhoduje ředitel školy.

Vzdělávání ve 2. pololetí školního roku 2020/2021

Především z důvodu dlouhodobě trvajících zákazů prezenční přítomnosti žáků na vzdělávání a zákazu realizace odborného výcviku probíhala distanční výuka, v jejímž rámci docházelo k posílení výuky teoreticky zaměřených předmětů. Tím docházelo k navýšení odučených hodin v teoretických předmětech na úkor odborného výcviku. Aby mohlo dojít k posílení výuky odborného výcviku a odborných předmětů, **umožňuje se řediteli školy ukončit vzdělávání například všeobecně vzdělávacích předmětů i v případě, že nedojde k naplnění školního vzdělávacího programu v těchto oblastech. Je v kompetenci ředitele školy rozhodnout, které předměty se v tomto pololetí již vyučovat nebudou.**

Doporučujeme vyučovací hodiny těchto předmětů využít k posílení výuky těch předmětů, které připravují žáky k vykonání závěrečné zkoušky, tedy zejména odborných předmětů a po obnovení prezenční přítomnosti žáků na vzdělávání k posílení praktického vyučování. Po obnovení prezenční přítomnosti žáků na vzdělávání je však zapotřebí zachovat přípravu žáků k ústní nebo písemné zkoušce závěrečné zkoušky, proto nedoporučujeme zcela vynechat výuku teoretických předmětů.

Dále se řediteli školy dle OOP umožňuje organizovat praktické vyučování v období hlavních prázdnin, v měsících červenec a srpen 2021, do doby konání praktické zkoušky. Toto období může být využito také na doplnění praktického výcviku za účelem získání svářečských a řidičských oprávnění. Žákovi bude po tuto dobu výuky ponechán statut studenta do doby konání poslední zkoušky.

Při stanovení náhradního rozvrhu hodin nesmí být překročen maximální počet povinných vyučovacích hodin týdně. Při neúčasti žáka na povinných předmětech dle rozvrhu hodin je jeho povinností svou neúčast řádně omluvit.

Pokud by v důsledku změny organizace výuky závěrečných ročníků nebyli někteří učitelé využiti pro výuku svých předmětů, je vhodné je zapojit do výuky závěrečných ročníků smysluplným způsobem – například jako tandemového učitele pro možnost práce v menších skupinách apod. Pokud by práci těchto učitelů nebylo možné využít v závěrečných ročnících, pak je vhodné jejich zapojení do výuky žáků nižších ročníků, a to jak při distančním, tak prezenčním způsobu výuky.

Hodnocení za 2. pololetí

Podle opatření obecné povahy celkové hodnocení na vysvědčení za 2. pololetí bude vytvořeno pouze z hodnocení předmětů, které budou v tomto pololetí skutečně vyučovány. Připouští se tedy, že nebudou vyučovány jinak běžné předměty ve 2. pololetí. Na vysvědčení ve druhém pololetí budou pouze známky z předmětů vyučovaných ve druhém pololetí, ostatní kolonky budou proškrtnuty.

V případě, že žák úspěšně složil závěrečnou zkoušku, ale neprospěl z některých předmětů ve druhém pololetí, je na jeho vůli, zda vykoná opravnou zkoušku z těchto předmětů. Výsledek hodnocení ve 2. pololetí nemá vliv na připuštění k závěrečné zkoušce. Pokud tedy žák uspěje u závěrečné zkoušky, získá střední vzdělání nebo střední vzdělání s výučním listem, a pak výsledky hodnocení za 2. pololetí nemají na tuto skutečnost vliv.

Vysvědčení za 2. pololetí

V posledním ročníku středního vzdělávání se ve školním roce 2020/2021 žákům předá vysvědčení v posledním vyučovacím dnu posledního týdne před zahájením první dílčí zkoušky závěrečné zkoušky.

Pokud toto pravidlo není možné dodržet z důvodu neukončeného praktického vyučování nutného pro vykonání praktické zkoušky, pak se v tomto případě posouvá termín předání vysvědčení žákům na poslední den školního vyučování. Období školního vyučování bude těmto žákům posunuto až do dne předcházejícího před dnem konání praktické zkoušky.

Konání praktického vyučování v měsíci červenci a srpnu 2021

Ředitel školy může dle OOP rozhodnout o tom, že se **praktická zkouška závěrečné zkoušky koná v měsíci červenci nebo srpnu (nejpozději 31. srpna 2021)**. V takovém případě bude **automaticky období předcházející dni konání praktické zkoušky pro žáky obdobím školního vyučování, ve kterém se může konat výlučně praktické vyučování**. Rozsah a rozvrh takového praktického vyučování určuje ředitel školy.

Prázdninového praktického vyučování se účastní všichni žáci, kteří konají praktickou zkoušku závěrečné zkoušky po 30. červnu 2021. Nevztahuje se však na žáky, kterým bylo ředitelem školy povoleno opakovat ročník. Praktického vyučování je žák povinen se účastnit dle rozvrhu stanoveného ředitelem školy.

Pro tyto žáky platí § 68 odst. 2 školského zákona, který stanoví: „Jestliže se žák neúčastní po dobu nejméně 5 vyučovacích dnů vyučování a jeho neúčast není omluvena, vyzve ředitel školy písemně zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka, aby neprodleně doložil důvody žákovy nepřítomnosti; zároveň upozorní, že jinak bude žák posuzován, jako by vzdělávání zanechal. Žák, který do 10 dnů od doručení výzvy do školy nenastoupí nebo nedoloží důvod nepřítomnosti, se posuzuje, jako by vzdělávání zanechal posledním dnem této lhůty; tímto dnem přestává být žákem školy.“

Možnost opakování ročníku

OOP vzhledem ke změně podmínek k přístupu k závěrečné zkoušce upravilo, **že opakovat ročník může každý žák posledního ročníku**, tzn., i ten žák, který prospěl v obou pololetích školního roku 2020/2021.

O povolení opakování ročníku vždy rozhoduje ředitel školy. Ředitel školy o žádosti žáka rozhodne po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti. **Žák nemá právní nárok na vyhovění své žádosti.** Ředitel školy taky typicky nevyhoví žádosti v případě, kdy nemá volnou kapacitu v nižším ročníku daného oboru vzdělání.

V případě, že ředitel školy žádosti vyhoví a povolí žákovi opakování ročníku, pak ode dne vydání rozhodnutí o opakování ročníku již žák žádné další zkoušky závěrečné zkoušky nekoná a veškeré **výsledky** již vykonaných zkoušek závěrečné zkoušky budou žákovi **anulovány**. Žák tedy nemůže konat opravné ani náhrady zkoušky závěrečné zkoušky konané ve školním roce 2020/2021.

O opakování ročníku může ředitele školy požádat pouze osoba, která je v době podání žádosti žákem příslušné školy. (Podat žádost o opakování ročníku může i žák, který neprospěl ve 2. pololetí, a to i přestože prospěl v pololetí prvním, a splnil tak podmínky pro konání závěrečné zkoušky v jarním zkušebním období 2021.)

Jinak platí, že žák, který ve 2. pololetí neprospěl, může vykonat opravnou zkoušku, i přestože vykonal závěrečnou zkoušku úspěšně.

Status žáka posledního ročníku oboru vzdělání, který se ukončuje závěrečnou zkouškou

Žák je žákem školy **do dne úspěšného vykonání závěrečné zkoušky**. Nezáleží na tom, zda je zkouška konána v červnu nebo později. Pokud bude poslední zkouška závěrečné zkoušky v červnu a žák ji úspěšně nevykoná (ať již z důvodu, že se omluvil nebo neuspěl), pak je žákem školy do konce měsíce června (§ 75 odst. 3 školského zákona).

Z důvodu možnosti prodloužení termínů konání závěrečné zkoušky a umožnění prodloužení výuky praktického vyučování do 31. 8. 2021 se pro tento školní rok stanoví, **že pokud žák konal nebo měl konat ve školním roce 2020/2021 závěrečnou zkoušku v řádném termínu v období od 1. července do 31. srpna 2021, přestává být žákem školy dnem následujícím po dni, kdy konal nebo měl konat poslední dílčí zkoušku závěrečné zkoušky.**

Organizace závěrečných zkoušek

Organizace závěrečných zkoušek oborů vzdělání, v nichž se **dosahuje stupně středního vzdělání, zůstává beze změny.**

Organizace závěrečných zkoušek **oborů vzdělání, v nichž se dosahuje stupně středního vzdělání s výučním listem**, se upravuje pro školní rok 2020/2021 tak, že žáci **budou skládat dvě dílčí zkoušky. Povinně budou všichni žáci skládat praktickou zkoušku a ředitel školy stanoví druhou dílčí zkoušku formou písemné zkoušky nebo ústní zkoušky (může i pro každý obor vzdělání samostatně). Písemná zkouška se prodlužuje o 30 minut na celkových 270 minut. Ředitel školy také stanoví pořadí dílčích zkoušek.**

Může se stát, že škola připravující žáky na výkon určitého povolání, umožňuje žákům úspěšným složením závěrečné zkoušky získat další kvalifikaci nebo certifikaci uznávacího orgánu. Pro tyto účely může ředitel školy stanovit nepovinnou (třetí) zkoušku tak, aby došlo k naplnění podmínek školního vzdělávacího programu a podmínek, za kterých se umožňuje žákům získat takovou další kvalifikaci nebo certifikaci. Konání třetí zkoušky je dobrovolné a nemá vliv na hodnocení závěrečné zkoušky. Pokud žák úspěšně vykoná pouze povinné zkoušky stanovené ředitelem školy, získává střední vzdělávání s výučním listem, ale nezíská další kvalifikaci nebo certifikaci, pokud je tato vázána na splnění všech tří zkoušek.

Na uchazeče, kteří budou konat opravnou nebo náhradní zkoušku se nevztahují úpravy organizace závěrečné zkoušky a tito uchazeči budou konat závěrečnou zkoušku v souladu s vyhláškou č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem, ve znění pozdějších předpisů. Tito uchazeči budou konat všechny opravné nebo náhradní zkoušky. U písemné zkoušky se na ně však bude na jaře 2021 vztahovat prodloužení délky trvání zkoušky o 30 min.

V případě, že žák podá žádost o opakování ročníků a ředitel školy žádosti vyhová a povolí opakování ročníku v době, kdy již žák koná závěrečnou zkoušku, bude konání závěrečné zkoušky ukončeno a veškeré výsledky již vykonaných zkoušek závěrečné zkoušky budou žákovi anulovány.

Stanovení termínů závěrečných zkoušek

Závěrečná zkouška se koná nejdříve od pondělí 1. června 2021 a u oborů vzdělání skupiny 82 Umění, užité umění od 20. května 2021. **Období konání závěrečné zkoušky se prodlužuje do 31. srpna 2021.**

Rozhodnutí, **kdy přesně bude žák praktickou zkoušku konat, je na rozhodnutí ředitele školy**, který je nejlépe schopen posoudit, kolik času žáci potřebují na praktickou výuku. Termíny konání zkoušky se proto mohou u jednotlivých oborů vzdělání lišit. Například ředitel školy může stanovit termín konání první dílčí zkoušky v červnu 2021 a druhou dílčí zkoušku posunout do měsíce července až srpna 2021.

V případě **posunu konání praktické zkoušky závěrečné zkoušky do měsíce července nebo srpna, automaticky probíhá v období od 1. července** do termínu konání zkoušky **praktické vyučování/odborný výcvik dle rozvrhu, který stanoví ředitel školy.** Nemusí probíhat ve všech dnech týdne. Pro žáky je období předcházející konání praktické zkoušky **obdobím školního vyučování.** V tomto období nelze realizovat teoretickou výuku.

Nedostavil-li se žák ve školním roce 2020/2021 k závěrečné zkoušce v řádném termínu, svou nepřítomnost řádně omluví a zkušební komise důvody jeho nepřítomnosti uzná, může zkušební komise po dohodě se žákem stanovit termín náhradní zkoušky do 31. srpna 2021. **Za důvody nepřítomnosti žáka, které komise vždy uzná, je nepřítomnost z důvodu onemocnění COVID-19 nebo z důvodu nařízení karantény spojené s tímto onemocněním.**

Seznámení žáka s termínem a místem konání závěrečných zkoušek

Termíny a místo konání jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky zveřejní ředitel školy na internetových stránkách školy nejpozději do 15. března 2021 a seznámí s nimi žáky. Například prostřednictvím školního systému, emailovou zprávou apod.

Zadání závěrečné zkoušky

Pravidla pro přípravu zadání závěrečných zkoušek se nemění. **Škola je povinna využít jednotných zadání závěrečné zkoušky a související zkušební dokumentaci.** Zadání a zkušební dokumentace pro závěrečné zkoušky u oborů vzdělání s výučním listem bude pro jarní termín ředitelům škol zveřejněna v období od 1. března 2021 do 31. července 2021.

Podle OOP může ředitel školy ve školním roce 2020/2021 **jednotné zadání závěrečné zkoušky a související zkušební dokumentaci upravit v nezbytně nutné míře z důvodů zvláštního zřetele hodných tak, aby zůstala zachována jejich podstata.**

Například pokud škola realizuje praktické zkoušky na pracovištích u zaměstnavatelů a v době konání nebude možné vzhledem k epidemiologické situaci tam tuto zkoušku konat, **může ředitel školy tuto zkoušku modifikovat na podmínky školy tak, aby byla zachována podstata ověřovaných kompetencí žáka.** Pokud bude mít škola vybráno téma, které nelze modifikovat na podmínky školy z důvodu vybavení školy, je možné vybrat jiné téma závěrečné zkoušky, realizovatelné ve školních podmínkách.

Klasifikace a hodnocení závěrečných zkoušek

Klasifikace a hodnocení závěrečných zkoušek zůstává nezměněno. Pokud to organizace závěrečné zkoušky umožní, lze žákům oznámit výsledek písemné zkoušky, praktické zkoušky nebo ústní zkoušky v den jejího konání. Celkové hodnocení závěrečné zkoušky včetně hodnocení jednotlivých zkoušek oznámí žákovi předseda zkušební komise v den, ve kterém žák tuto zkoušku ukončil. **Pokud bude druhá dílčí zkouška konána formou písemné zkoušky, oznámí žákovi předseda zkušební komise celkové hodnocení nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne jejího konání.**

Organizace závěrečných zkoušek žáků zařazených do pokusného ověřování L0 a H

Pravidla pokusného ověřování se upravují samostatným **dodatkem k pokusnému ověřování** č.j. MSMT-4257/2021-1.

K závěrečné zkoušce bude připuštěn každý žák, který je ve školním roce 2020/2021 žákem 3. ročníku čtyřletého oboru vzdělání zařazeného do pokusného ověřování modelu L0 a H a **úspěšně ukončí 3. ročník do 31. srpna 2021.**

Závěrečnou zkoušku tyto žáci konají v měsíci září 2021. Ředitel školy termíny konání jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky konané v září 2021 **zveřejní** na internetových stránkách školy a **seznámí s nimi žáky do 15. června 2021.**

Závěrečná zkouška **se skládá z praktické zkoušky, a dále z písemné zkoušky, nebo ústní zkoušky podle výběru ředitele školy.** Písemná zkouška trvá nejdéle 270 minut. Pořadí jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky stanoví ředitel školy. To platí také pro všechny opravné nebo náhradní zkoušky závěrečné zkoušky žáka, který konal nebo měl konat řádný termín závěrečné zkoušky v září 2021.

Hodnocení praktické zkoušky, ústní zkoušky nebo písemné zkoušky závěrečné zkoušky konané v září 2021 je možné oznámit žákovi ode dne konání této zkoušky do dne oznámení celkového hodnocení. Celkové hodnocení se oznámí v den, kdy žák závěrečnou zkoušku ukončí. Pokud je poslední částí písemná zkouška, oznámí se celkové hodnocení do 5 pracovních dní ode dne konání písemné zkoušky.